

Във фокуса на наблюдението:

рискови зони на разпространение на език на омраза

Изготвили: Орлин Спасов, Николета Даскалова (ФМД)

София, 20.11.2015

Анализът на дълбочинните интервюта, реализирани в рамките на проекта, показва, че медийните зони с най-висок риск от разпространение на език на омраза са: социалните мрежи и коментарите на читатели в онлайн медии; жълтите печатни и онлайн издания; партийните медии. Респондентите най-често свързват употребата на език на омразата с партийните телевизии „Алфа“ и СКАТ, с информационните сайтове ПИК и „Блиц“, и с в. „Уикенд“.¹

В настоящия втори етап на проекта усилията на екипа се насочиха към по-фокусиран мониторинг именно на част от най-разпознаваемите рискови медии.

Особен интерес представлява периодът на официалната предизборна кампания за Местни избори 2015 (25 септември – 25 октомври), както и дните преди провеждането на балотажите (26 октомври – 1 ноември). Наблюдението проследява поведението на телевизии „Алфа“ и СКАТ в контекста на изборите, за да диагностицира интензивността на използване на език на омраза, неговите основни говорители и „мишени“, ключовите теми, свързани с употребата му, както и евентуалното му влияние върху формирането на мнение в публиката.

Мониторингът очертава също така основни тенденции в политиките на употреба на език на омраза от страна на информационните сайтове ПИК и „Блиц“.

Във фокуса на наблюдение попадат и изданията „Уикенд“, „Галерия“ и „Шоу“. Анализът идентифицира примерите на език на омраза през периода септември-ноември 2015: централни говорители и „жертви“, концентрация и интензивност на употребите, медийни стратегии за конструиране и инструментализиране на подобни послания.

¹ Виж [Медиите и езикът на омразата: ключови зони](#).

Мониторингът включва и разграничава две основни линии на съдържание, внушаващо омраза:

- Същински език на омраза – в случаите, когато обект на подобни изразни средства са групи или категории лица, идентифицирани чрез характеристики като раса, етническа принадлежност, националност, гражданство, произход по рождение, религия, сексуална ориентация, пол, увреждане, възраст, външен вид.
- Политически език на омраза – в случаите, когато обект на остра нетърпимост и омраза са различни обществени групи или категории лица, различни от обектите на същински език на омраза и идентифицирани на базата на техни интереси и граждански активности – политици и политически формирания, организации, формални и неформални граждански групи, социални активисти и др.

С цел по-прецизна диагностика анализът въвежда и три степени на интензивност на езика на омразата:

- Висока – наличие на открит призив за насилие и/или открита дискриминация.
- Средна – недоказани обвинения за негативно влияние на малцинствена или друга група върху обществото и/или държавата; подчертаване на превъзходството на мнозинството над малцинствената група.
- Ниска – създаване на негативен имидж на малцинствена или друга група въз основа на стереотипи, неморално поведение и др. (споменаване на малцинството или групата в унизителен или обиден контекст).

Този текст е част от „Медиите и езикът на омразата (септември-ноември 2015)“ – доклад на Фондация „Медийна демокрация“ в рамките на проект „От предразсъдъци към нетърпимост: обхват и превенция на езика на омразата в България“.

Този текст е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия Механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на текста се носи от Фондация „Медийна демокрация“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този текст отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.